HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

14 mai 2009 *

În cauza C-180/06,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolelor 68 CE și 234 CE de Oberlandesgericht Wien (Austria), prin decizia din 29 martie 2006, primită de Curte la 7 aprilie 2006, în procedura

Renate Ilsinger

împotriva

Martin Dreschers, în calitate de administrator judiciar al Schlank & Schick GmbH,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii M. Ilešič, A. Tizzano, E. Levits și J.-J. Kasel (raportor), judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 3 iulie 2008,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru M. Dreschers, în calitate de administrator judiciar al Schlank & Schick GmbH, de A. Matt, Rechtsanwalt;

— pentru guvernul austriac, de domnul E. Riedl, precum și de doamnele S. Zeichen și M. Rüffenstein, în calitate de agenți;

— pentru guvernul ceh, de domnii T. Boček și M. Smolek, în calitate de agenți;

— pentru guvernul spaniol, de domnul M. Sampol Pucurull și de doamna B. Plaza Cruz, în calitate de agenți;

— pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de doamna W. Ferrante, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul sloven, de doamna T. Mihelič, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de doamnele A.-M. Rouchaud-Joët și S. Grünheid, precum și de domnul W. Bogensberger, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 11 septembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Ilsinger, resortisant austriac cu domiciliul în St. Pölten (Austria), pe de o parte, și, pe de altă parte, domnul Dreschers, în calitate de administrator judiciar al societății Schlank & Schick GmbH (denumită în continuare „Schlank & Schick”), societate de vânzare prin corespondență de drept german cu sediul în Aachen (Germania) și care a fost declarată în stare de faliment, cu privire la o acțiune care urmărește obligarea respectivei societăți la remiterea unui premiu către doamna Ilsinger.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 44/2001

3 Normele de competență prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001 figurează în capitolul II din acesta, constituit din articolele 2-31.

4 Articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, care face parte din capitolul II menționat, secțiunea 1, intitulată „Dispoziții generale", prevede:

„Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză."

5 Articolul 3 alineatul (1) din regulamentul menționat, care figurează în aceeași secțiune 1, prevede:

„Persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol."

6 La articolele 5-22 din Regulamentul nr. 44/2001, care constituie secțiunile 2-6 din capitolul II din acesta, sunt prevăzute norme de competență speciale, imperative sau exclusive.

7 Astfel, potrivit dispozițiilor articolului 5 din Regulamentul nr. 44/2001, care figurează în capitolul II secțiunea 2 din acesta, intitulată „Competențe speciale”:

„O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:

1. (a) în materie contractuală, în fața instanțelor de la locul în care obligația care formează obiectul cererii a fost sau urmează a fi executată;

(b) în sensul aplicării prezentei dispoziții și în absența vreunei convenții contrare, locul de executare a obligației în cauză este:

— în cazul vânzării de mărfuri, locul dintr-un stat membru unde, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie livrate mărfurile;

— în cazul prestării de servicii, locul dintr-un stat membru unde, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie prestate serviciile.

(c) în cazul în care nu se aplică litera (b), se aplică litera (a);

[…]”

8 Considerentul (13) al Regulamentului nr. 44/2001 prevede:

„În cazul contractelor […] încheiate cu consumatorii […], partea defavorizată trebuie să fie protejată prin norme de competență mai favorabile intereselor sale decât normele generale prevăzute în prezentul regulament."

9 Astfel, în cuprinsul aceluiași capitol II din Regulamentul nr. 44/2001, articolele 15-17 din acesta formează secțiunea 4, intitulată „Competența în materia contractelor încheiate de consumator".

10 Articolul 15 alineatul (1) din respectivul regulament are următoarea redactare:

„În ceea ce privește un contract încheiat de o persoană, consumatorul, într-un scop care se poate considera că se situează în afara domeniului său profesional, competența se determină în conformitate cu dispozițiile din prezenta secțiune, fără a se aduce atingere articolului 4 și articolului 5 punctul 5, în cazul în care:

(a) contractul are ca obiect vânzarea de bunuri mobile corporale în rate egale, fixe și eșalonate;

(b) contractul are ca obiect un împrumut rambursabil în rate egale, fixe și eșalonate, sau orice altă formă de credit încheiat în scopul finanțării vânzării de bunuri mobile corporale;

(c) în toate celelalte cazuri, contractul a fost încheiat cu o persoană care desfășoară activități comerciale sau profesionale în statul membru pe teritoriul căruia este domiciliat consumatorul sau, prin orice mijloace, își direcționează activitățile spre acel stat membru sau spre mai multe state, inclusiv statul membru respectiv, iar contractul intră în sfera de acțiune a acestor activități."

11 În temeiul alineatului (3) al aceluiași articol 15, „[p]rezenta secțiune nu se aplică în cazul contractelor de transport, altele decât cele care, pentru un preț forfetar, oferă o combinație între călătorie și cazare."

12 Potrivit dispozițiilor articolului 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, „[u]n consumator poate introduce o acțiune împotriva celeilalte părți la contract fie înaintea instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia partea în cauză își are domiciliul, fie înaintea instanțelor din locul unde consumatorul își are domiciliul".

13 Nu se poate deroga de la această normă de competență decât sub rezerva respectării condițiilor prevăzute la articolul 17 din regulamentul menționat.

14 Astfel cum rezultă din considerentele sale, Regulamentul nr. 44/2001 succedă dispozițiilor Convenției din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32), astfel cum a fost modificată prin Convenția din 9 octombrie 1978 privind aderarea Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (JO L 304, p. 1, și – text modificat – p. 77), prin Convenția din 25 octombrie 1982 privind aderarea Republicii Elene (JO L 388, p. 1), prin Convenția din 26 mai 1989 privind aderarea Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze (JO L 285, p. 1) și prin Convenția din 29 noiembrie 1996 privind aderarea Republicii Austria, a Republicii Finlanda și a Regatului Suediei (JO 1997, C 15, p. 1, denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles"). De la intrarea sa în vigoare, la 1 martie 2002, acest regulament a înlocuit Convenția de la Bruxelles în relațiile dintre statele membre cu excepția Regatului Danemarcei.

15 În considerentul (19) al Regulamentului 44/2001, Consiliul Uniunii Europene a subliniat necesitatea de a asigura continuitatea între Convenția de la Bruxelles și acest regulament, inclusiv în ceea ce privește interpretarea pe care Curtea a furnizat-o deja cu privire la dispozițiile echivalente ale acestei convenții.

Convenția de la Bruxelles

16 Normele de competență prevăzute de Convenția de la Bruxelles figurează în titlul II din aceasta, alcătuit din articolele 2-24.

17 La articolul 2 primul paragraf din Convenția de la Bruxelles, care face parte din secțiunea 1 din titlul II din aceasta, intitulată „Dispoziții generale", se prevede norma de principiu, redactată după cum urmează:

„Sub rezerva dispozițiilor prezentei convenții, persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat contractant sunt acționate în judecată, indiferent de cetățenia sau naționalitatea acestora, în fața instanțelor statului respectiv." [traducere neoficială]

18 Articolul 3 primul paragraf din Convenția de la Bruxelles, care figurează în aceeași secțiune, prevede:

„Persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat contractant pot fi acționate în justiție în fața instanțelor altui stat contractant numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-6 din prezentul titlu." [traducere neoficială]

19 La articolele 5-18 din Convenția de la Bruxelles, care formează secțiunile 2-6 din titlul II din aceasta, sunt prevăzute norme de competență speciale, imperativă sau exclusivă.

20 Astfel, potrivit articolului 5, care figurează în secțiunea 2, intitulată „Competențe speciale", din titlul II din Convenția de la Bruxelles:

„Pârâtul domiciliat pe teritoriul unui stat contractant poate fi acționat în justiție, într-un alt stat contractant:

1) în materie contractuală, în fața instanței de la locul în care obligația care formează obiectul cererii a fost sau trebuie executată; […]

[…]" [traducere neoficială]

21 În cadrul aceluiași titlu II din Convenția de la Bruxelles, articolele 13-15 din aceasta formează secțiunea 4, intitulată „Competența în materia contractelor încheiate de consumatori".

22 Articolul 13 primul paragraf din Convenția de Bruxelles are următorul cuprins:

„În ceea ce privește un contract încheiat de o persoană, denumită în continuare «consumatorul», într-un scop care se poate considera că se situează în afara domeniului

său profesional, competența se determină în conformitate cu dispozițiile din prezenta secțiune, fără a se aduce atingere articolului 4 și articolului 5 alineatul (5), în cazul în care:

1) contractul are ca obiect vânzarea de bunuri mobile corporale în rate egale, fixe și eșalonate;

2) contractul are ca obiect un împrumut rambursabil în rate egale, fixe și eșalonate, sau orice altă formă de credit, încheiat în scopul vânzării de bunuri mobile corporale;

3) pentru orice alt contract care are ca obiect furnizarea de servicii sau de bunuri mobile corporale, în cazul în care

   (a) încheierea contractului a fost precedată în statul în care este domiciliat consumatorul de o ofertă expresă sau de o publicitate

   și

   (b) consumatorul a efectuat în acel stat actele necesare încheierii acestui contract." [traducere neoficială]

23 Articolul 13 al treilea paragraf din Convenția de la Bruxelles prevede că „[p]rezenta secțiune nu este aplicabilă contractului de transport".

24 În conformitate cu dispozițiile articolului 14 primul paragraf din Convenția de la Bruxelles, „[u]n consumator poate introduce o acțiune împotriva celeilalte părți la contract fie înaintea instanțelor din statul contractant pe teritoriul căruia partea în cauză își are domiciliul, fie înaintea instanțelor din statul contractant pe teritoriul căruia consumatorul își are domiciliul". [traducere neoficială]

25 Nu se poate deroga de la această normă de competență decât sub rezerva respectării condițiilor prevăzute la articolul 15 din Convenția de la Bruxelles.

Reglementarea națională

26 Articolul 5j din Legea privind protecția consumatorilor (Konsumentenschutzgesetz), în versiunea care rezultă din Legea privind contractele la distanță (Fernabsatz-Gesetz, BGBl. I, 185/1999, denumită în continuare „KSchG"), care urmărește să transpună în ordinea juridică austriacă Directiva 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță (JO L 144, p. 19, Ediție specială, 15/vol. 4, p. 160) și care a intrat în vigoare la 1 octombrie 1999, prevede:

„Întreprinderile care adresează unui anumit consumator promisiuni de atribuire de premiu sau alte mesaje similare, redactate astfel încât acesta este lăsat să creadă că a câștigat un anumit premiu, trebuie să remită respectivul premiu consumatorului; acest premiu poate fi pretins și în fața instanțelor."

27 Din dosarul transmis Curții de instanța de trimitere rezultă că obiectivul urmărit de articolul 5j menționat este acela de a acorda consumatorului un drept de a iniția o acțiune pentru a pretinde în justiție executarea unei „promisiuni de câștig", în cazul în care acesta din urmă a fost indus în eroare din cauza faptului că un comerciant l-a

contactat personal, dându-i impresia că a câștigat un premiu, cu toate că obiectivul real al operațiunii urmărea să incite consumatorul să comande produse sau servicii oferite de comerciantul respectiv. În interesul unei protecții eficace împotriva unei astfel de practici, consumatorul beneficiază astfel de dreptul de a pretinde executarea acestei promisiuni în temeiul dreptului civil, ca și când comerciantul ar fi avut obligația, din punct de vedere juridic, de a-i oferi respectivul premiu. În acest sens, se presupune că există un raport juridic între comerciantul respectiv și consumatorul în cauză.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

28 Din dosarul acțiunii principale rezultă că, la 19 august 2002, doamna Ilsinger a primit, pe adresa personală și într-un plic închis, o scrisoare personalizată care provenea de la Schlank & Schick. Plicul, pe care figurau mențiunile „Documente importante!", „Vă rugăm să deschideți imediat" și „Personal", cuprindea printre altele un mesaj adresat nominal doamnei Ilsinger și care îi putea da impresia că a câștigat un premiu de 20 000 de euro.

29 În ziua următoare, pentru a obține câștigul promis, doamna Ilsinger a desprins dintr-un plic anexat la corespondența primită un cupon care avea un număr de identificare, a lipit acest cupon pe „certificatul de solicitare a câștigului", astfel cum era invitată să procedeze în scrisoare, și l-a returnat către Schlank & Schick.

30 Doamna Ilsinger afirmă că, în același timp, a efectuat o comandă de probă. Această afirmație este contestată de Schlank & Schick, care susține, dimpotrivă, că nu a fost comandat niciun produs de către persoana în cauză. În schimb, este cert că atribuirea premiului pretins câștigat nu depindea de o astfel de comandă.

31 La 23 decembrie 2002, întrucât nu obținuse încă plata câștigului pretins, doamna Ilsinger a sesizat în acest scop Landesgericht St. Pölten, în a cărui rază teritorială se situează domiciliul său. Acțiunea introdusă împotriva societății Schlank & Schick era întemeiată pe articolul 5j din KSchG coroborat cu articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001.

32 Schlank & Schick a invocat atunci o excepție de necompetență a instanței menționate, prin care susține, în esență, că dispozițiile articolelor 15 și 16 din Regulamentul nr. 44/2001 nu sunt aplicabile în litigiul cu care este sesizată aceasta, pentru că presupun existența unui contract încheiat cu titlu oneros, care ar lipsi în speță. Participarea la jocul promoțional nu ar fi fost condiționată de efectuarea unei comenzi, nici măcar cu titlu de probă fără obligație de cumpărare și cu dreptul de a restitui produsele. În plus, doamna Ilsinger nu ar fi comandat produse și, astfel, nu ar putea beneficia de protecție în calitate de consumator. Schlank & Schick mai arată că, presupunând chiar existența unui drept de natură contractuală în temeiul articolului 5 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, instanțele austriece nu ar fi competente, pentru motivul că locul de executare a pretinsei datorii s-ar situa în Germania.

33 După deschiderea procedurii de lichidare a bunurilor societății Schlank & Schick, domnul Dreschers, în calitate de administrator judiciar al acestei societăți, și-a însușit această argumentare și a solicitat continuarea procedurii.

34 Prin Ordonanța din 15 iunie 2004, Landesgericht St. Pölten a respins excepția de necompetență invocată de Schlank & Schick și, printr-o hotărâre din aceeași zi, a respins pe fond cererea doamnei Ilsinger, considerând că atribuirea câștigului sau participarea la distribuirea premiului promis de Schlank & Schick nu era subordonată condiției efectuării unei comenzi ferme și că, în consecință, aspectul dacă persoana în cauză a efectuat sau nu a efectuat o comandă de probă este lipsit de relevanță.

35 Împotriva acestor decizii, cele două părți au formulat apel la instanța de trimitere.

36 După ce a arătat că, în speță, este îndeplinită condiția prevăzută la articolul 68 alineatul (1) CE, Oberlandesgericht Wien consideră că interpretarea articolului 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 44/2001 este necesară pentru a-i permite să pronunțe propria decizie.

37 Astfel, ar fi important să se stabilească dacă o acțiune precum cea în cauză este de natură să intre sub incidența dispoziției menționate, din moment ce promisiunea de câștig înșelătoare urmărește să incite la încheierea unui contract de vânzare de bunuri mobile și, prin urmare, să pregătească un contract de consum, chiar și în cazul în care nu există încă niciun contract sinalagmatic între părți.

38 Potrivit instanței de trimitere, articolul 15 din Regulamentul nr. 44/2001 nu face trimitere în mod expres la un contract de această natură, astfel încât ar fi posibil să se admită existența unei competențe în temeiul unui contract încheiat cu un consumator în sensul articolului menționat, inclusiv în cazul în care consumatorul nu a efectuat decât o comandă de probă, fără a fi fost însă obligat de către comerciant, sau chiar nu a efectuat nicio comandă, astfel cum pretinde Schlank & Schick.

39 În aceste condiții, Oberlandesgericht Wien a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) În înțelesul Regulamentului […] nr. 44/2001 […], dreptul de a iniția o acțiune în justiție, conferit consumatorului în conformitate cu articolul 5j […] din KSchG […],

și care permite acestuia să pretindă în justiție, de la întreprinderi, plata premiului aparent câștigat atunci când acestea adresează (sau au adresat) unui consumator determinat o promisiune de câștig sau alte mesaje similare, iar formularea acestor corespondențe este (sau era) de natură să îl facă pe consumator să creadă că a câștigat un premiu, fără ca atribuirea premiului să fie condiționată de o comandă de mărfuri sau de o comandă de probă, și în cazul în care acesta nu a efectuat o comandă, dar destinatarul corespondenței pretinde atribuirea premiului, constituie […] un drept de natură contractuală sau asimilat unui astfel de drept, în sensul articolului 15 alineatul (1) litera (c) [din respectivul] regulament […]?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Este în discuție un drept prevăzut la articolul 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul […] nr. 44/2001 în cazul în care dreptul de a obține plata câștigului nu a fost subordonat unei condiții de a comanda mărfuri, dar destinatarul corespondenței a efectuat totuși o comandă de mărfuri?"

Cu privire la întrebările preliminare

40 Prin intermediul acestor două întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă normele de competență prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretate în sensul că acțiunea în justiție prin care un consumator urmărește obligarea unei societăți de vânzare prin corespondență la remiterea unui premiu aparent câștigat de acesta, fără ca atribuirea premiului să depindă de o comandă de produse oferite spre vânzare de societatea în cauză, este de natură contractuală în sensul articolului 15 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat, eventual cu condiția ca respectivul consumator să fi efectuat totuși o astfel de comandă.

41 Pentru a se statua cu privire la aceste aspecte, este necesar să se arate mai întâi că, în măsura în care Regulamentul nr. 44/2001 înlocuiește în prezent Convenția de la Bruxelles în relațiile dintre statele membre cu excepția Regatului Danemarcei, interpretarea dată de Curte în privința acestei convenții este valabilă și în ceea ce privește regulamentul menționat atunci când dispozițiile acestuia și cele ale Convenției de la Bruxelles pot fi calificate drept echivalente. Trebuie menționat și faptul că, astfel cum rezultă din considerentul (13) al regulamentului menționat, în sistemul prevăzut de respectivul regulament, articolul 15 alineatul (1) litera (c) din acesta ocupă același loc și îndeplinește aceeași funcție de protecție a părții defavorizate ca articolul 13 primul paragraf punctul 3 din Convenția de la Bruxelles.

42 În ceea ce o privește pe aceasta din urmă, trebuie amintit că s-a statuat deja de către Curte în sensul că respectivul articol 13 primul paragraf punctul 3 își găsește aplicarea în cazul acțiunii prin care un consumator, care a fost contactat la domiciliu de un vânzător profesionist pentru a-l determina pe acesta să comande mărfuri oferite în condițiile stabilite de acesta și care a efectuat într-adevăr o comandă în statul contractant în care este domiciliat, solicită în justiție remiterea de către acest vânzător a unui premiu aparent câștigat (Hotărârea din 11 iulie 2002, Gabriel, C-96/00, Rec., p. I-6367, punctele 53, 55, 59 și 60).

43 Pe de o parte, la punctele 48-52 din Hotărârea Gabriel, Curtea a considerat, într-adevăr, că respectiva condiție de aplicare a articolului 13 primul paragraf punctul 3 din Convenția de la Bruxelles, privind existența unui „contract încheiat de" un consumator cu un vânzător profesionist, în sensul aceleiași dispoziții, era îndeplinită în speță, întemeindu-se pe împrejurarea că acordul de voință dintre cele două părți, care se materializează în oferta de mărfuri efectuată de întreprinderea de vânzare prin corespondență și acceptarea acestei oferte de către consumator cu ocazia comenzii sale consecutive de astfel de produse, a condus la un contract încheiat între părți, caracterizat prin obligații reciproce și interdependente, al cărui obiect este unul dintre

cele prevăzute în cuprinsul respectivei dispoziții, cu alte cuvinte, în speță, furnizarea de bunuri mobile corporale.

44 Pe de altă parte, la punctele 38 și 54-58 din aceeași Hotărâre Gabriel, citată anterior, Curtea a apreciat că promisiunea de câștig este în mod indisociabil legată de comanda de mărfuri și, în consecință, de încheierea unui contract cu titlu oneros, astfel încât acțiunea în justiție prin care consumatorul urmărește obligarea vânzătorului profesionist la remiterea unui premiu aparent câștigat trebuie să poată fi intentată la aceeași instanță competentă să se pronunțe asupra contractului încheiat de către consumatorul respectiv, în scopul de a evita, în măsura în care este posibil, multiplicarea instanțelor competente cu privire la același contract.

45 Este necesar să se amintească și faptul că, la punctele 37, 38 și 44 din Hotărârea din 20 ianuarie 2005, Engler (C-27/02, Rec., p. I-481), Curtea a exclus, în schimb, posibilitatea aplicării aceluiași articol 13 primul paragraf punctul 3 din Convenția de la Bruxelles într-un caz în care consumatorul solicitase plata câștigului promis, chiar dacă atribuirea premiului pretins câștigat nu fusese condiționată de efectuarea de către consumator a unei comenzi transmise societății de vânzare prin corespondență, iar, în fapt, nicio comandă nu fusese efectuată de către acest consumator.

46 Curtea a întemeiat această soluție pe împrejurarea că, într-o astfel de ipoteză, trimiterea unei scrisori care cuprindea o promisiune înșelătoare de atribuire a unui premiu nu fusese urmată de încheierea unui contract între consumator și societatea de vânzare prin corespondență, întrucât nu fusese efectuată nicio comandă privind produsele oferite spre vânzare de aceasta, în măsura în care, după cum rezultă din chiar modul său de redactare, aplicarea articolului 13 primul paragraf punctul 3 din Convenția de la Bruxelles este subordonată mai multor condiții, printre care figurează chiar cea referitoare la încheierea unui astfel de contract de către consumator (Hotărârea Engler, citată anterior, punctele 36-38 și 40).

47 În opinia Curții, o astfel de soluție se coroborează cu poziția pe care normele de competență specifice prevăzute la articolele 13-15 din Convenția de la Bruxelles în materia contractelor încheiate de consumatori o ocupă în cadrul sistemului prevăzut de aceasta din urmă, norme care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte a articolelor menționate, o astfel de interpretare neputând depăși ipotezele avute în vedere în mod expres de această convenție. Astfel, obiectivul care constituie fundamentul acestor dispoziții, și anume asigurarea unei protecții adecvate consumatorului, în calitate de parte considerată defavorizată, nu permite să se ajungă la un rezultat diferit (Hotărârea Engler, citată anterior, punctele 39 și 41-43).

48 Cu toate acestea, trebuie să se constate că modul de redactare a articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, a cărui interpretare este solicitată de instanța de trimitere în cadrul prezentei cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare, nu este întru totul identic cu modul de redactare a articolului 13 primul paragraf din Convenția de la Bruxelles.

49 Mai precis, în timp ce respectivul articol 13 primul paragraf limita domeniul de aplicare al punctului 3 al acestei dispoziții la contractele „care [au] ca obiect furnizarea de servicii sau de bunuri mobile corporale", articolul 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 44/2001 este redactat în termeni mai generali și mai cuprinzători.

50 Astfel, cu excepția anumitor contracte de transport excluse din domeniul de aplicare al normelor de competență în materia contractelor de consum prin articolul 15 alineatul (3) din regulamentul menționat, alineatul (1) litera (c) al aceluiași articol privește ansamblul contractelor, indiferent de obiectul acestora, dacă sunt încheiate de un consumator cu un comerciant și se încadrează în categoria activităților comerciale sau profesionale ale acestuia. Pe de altă parte, condițiile de aplicare specifice pe care trebuie să le îndeplinească contractele menționate, care erau prevăzute în mod detaliat la articolul 13 primul paragraf punctul 3 literele (a) și (b) din Convenția de la Bruxelles, sunt redactate în prezent într-un mod mai general la articolul 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 44/2001, pentru a se asigura o mai bună protecție a consumatorilor prin raportare la noile mijloace de comunicare și la dezvoltarea comerțului electronic.

51 Rezultă că, deși Curtea a apreciat că aplicarea articolului 13 primul paragraf din Convenția de la Bruxelles este limitată la contractele care au dat naștere unor obligații reciproce și interdependente în sarcina părților, întemeindu-se de altfel în mod expres pe modul de redactare a acestei dispoziții care privește „furnizarea de servicii sau de bunuri mobile corporale" (a se vedea Hotărârile citate anterior Gabriel, punctele 48-50, și Engler, punctele 34 și 36), se constată, în schimb, că domeniul de aplicare al articolului 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 44/2001 nu mai este în prezent limitat la situațiile în care părțile au contractat angajamente sinalagmatice.

52 Cu toate acestea, se impune să se constate că articolul 15 menționat nu își găsește aplicarea decât în măsura în care respectiva acțiune în justiție se raportează la un contract încheiat între un consumator și un comerciant.

53 Într-adevăr, chiar în temeiul modului de redactare atât a părții introductive a alineatului (1) al articolului 15 din Regulamentul nr. 44/2001, cât și a aceluiași alineat litera (c) al respectivului articol, acesta impune cerința unui „contract" care să fie „încheiat" de consumator cu o persoană care desfășoară activități comerciale sau profesionale. Această constatare se coroborează, în plus, cu titlul secțiunii 4 din capitolul II din acest regulament, din care face parte articolul 15, care se referă la „[c]ompetența în materia contractelor încheiate de consumatori". Trebuie subliniat de asemenea că, în ceea ce privește condiția referitoare la încheierea unui contract, respectivul articol 15 este redactat în termeni în esență identici cu cei ai articolului 13 din Convenția de la Bruxelles.

54 Cu privire la condiția menționată, se poate admite, desigur, în cadrul articolului 15 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 44/2001, ca una dintre părți să se limiteze la a-și manifesta acceptarea, fără să își asume ea însăși vreo obligație juridică în privința celeilalte părți în contract (a se vedea punctul 51 din prezenta hotărâre). Este totuși indispensabil, pentru existența unui contract în sensul acestei dispoziții, ca această din

urmă parte să își asume un astfel de angajament juridic, prezentând o ofertă fermă, suficient de clară și de precisă în ceea ce privește obiectul și conținutul său, pentru a genera un raport de natură contractuală precum cel prevăzut în aceeași dispoziție.

55 Or, această din urmă cerință nu poate fi considerată ca fiind îndeplinită decât în cazul în care, în cadrul unei promisiuni de câștig precum cea în cauză în acțiunea principală, ar fi existat un angajament juridic contractat de societatea de vânzare prin corespondență. Altfel spus, aceasta din urmă trebuie să își fi exprimat în mod clar voința de a se obliga printr-un astfel de angajament, în cazul acceptării acestuia de cealaltă parte, declarându-se în mod necondiționat dispusă să plătească premiul în cauză consumatorilor care ar formula o solicitare în acest sens. Este de competența instanței de trimitere să aprecieze dacă această cerință este îndeplinită în litigiul cu care este sesizată.

56 Dacă această situație nu s-ar regăsi în speță, nu s-ar putea considera că o practică comercială de tipul celei care a condus la litigiul în cauză are în sine o natură contractuală sau intră sub incidența unui contract în sensul articolului 15 din Regulamentul nr. 44/2001, în redactarea sa actuală.

57 În această din urmă ipoteză, o astfel de situație ar putea cel mult să fie calificată drept precontractuală sau cvasicontractuală și ar fi susceptibilă să intre eventual numai sub incidența articolului 5 punctul 1 din același regulament, dispoziție căreia este necesar să i se recunoască, datorită atât redactării, cât și poziției sale în sistemul acestui regulament, un domeniu de aplicare mai cuprinzător decât cel al articolului 15 din acesta (a se vedea, prin analogie, în ceea ce privește Convenția de la Bruxelles, Hotărârea Engler, citată anterior, punctele 44 și 49).

58 Având în vedere aceste elemente și în lipsa unor diferențe substanțiale de redactare între articolul 15 din Regulamentul nr. 44/2001 și articolul 13 din Convenția de la Bruxelles în ceea ce privește cerința încheierii unui contract între părți, este necesar să

se concluzioneze că jurisprudența rezultată din Hotărârile citate anterior Gabriel și Engler, referitoare la a doua dintre aceste dispoziții, trebuie transpusă în cadrul articolului 15 menționat pentru aprecierea unei situații precum cea din acțiunea principală. Într-adevăr, în ipoteza unei astfel de similitudini de redactare între o dispoziție din Convenția de la Bruxelles și o dispoziție din Regulamentul nr. 44/2001, trebuie să se asigure, în conformitate cu considerentul (19) al regulamentului menționat, continuitatea interpretării acestor două instrumente, o astfel de continuitate fiind în același timp un mod de a asigura respectarea principiului securității juridice, care constituie unul dintre temeiurile acestora.

59 În consecință, trebuie să se considere că, în redactarea actuală a articolului 15 din Regulamentul nr. 44/2001, alineatul (1) litera (c) al acestui articol nu poate fi aplicabil unei acțiuni în justiție precum cea în cauză în acțiunea principală atât timp cât comerciantul nu s-a angajat contractual să plătească premiul promis consumatorului care solicită plata acestuia. În respectiva situație, aceeași dispoziție nu este aplicabilă unei astfel de acțiuni în justiție decât cu condiția ca promisiunea de câștig înșelătoare să fi fost urmată de încheierea de către consumator a unui contract cu societatea de vânzare prin corespondență, contract care să se fi materializat printr-o comandă transmisă acesteia din urmă.

60 Este necesar, așadar, să se răspundă la întrebările adresate că, într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, în care un consumator urmărește, în temeiul legislației statului membru pe teritoriul căruia își are domiciliul și în fața instanței de la locul în care este situat acesta, obligarea unei societăți de vânzare prin corespondență stabilite într-un alt stat membru la remiterea unui premiu aparent câștigat de acesta și

— atunci când această societate, în scopul de a incita respectivul consumator să încheie un contract, a adresat acestuia, desemnându-l nominal, o corespondență de natură să îi dea impresia că îi va fi atribuit un premiu în măsura în care ar pretinde plata respectivului premiu prin transmiterea „certificatului de solicitare a câștigului” anexat la corespondența respectivă,

— fără însă ca atribuirea acestui premiu să depindă de o comandă de produse oferite spre vânzare de societatea în cauză sau de o comandă de probă,

normele de competență prevăzute de Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretate în modul următor:

— o astfel de acțiune în justiție introdusă de consumator intră sub incidența articolului 15 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat cu condiția ca vânzătorul profesionist să se fi angajat din punct de vedere juridic să plătească acest premiu consumatorului;

— atunci când această condiție nu este îndeplinită, o astfel de acțiune nu intră sub incidența aceleiași dispoziții din Regulamentul nr. 44/2001 decât în ipoteza în care consumatorul a transmis în mod efectiv o comandă acestui vânzător profesionist.

Cu privire la cheltuielile de judecată

61 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, în care un consumator urmărește, în temeiul legislației statului membru pe teritoriul căruia își are domiciliul și în fața instanței de la locul în care este situat acesta, obligarea unei societăți de vânzare prin corespondență stabilite într-un alt stat membru la remiterea unui premiu aparent câștigat de acesta și

— **atunci când această societate, în scopul de a incita respectivul consumator să încheie un contract, a adresat acestuia, desemnându-l nominal, o corespondență de natură să îi dea impresia că îi va fi atribuit un premiu în măsura în care ar pretinde plata respectivului premiu prin transmiterea „certificatului de solicitare a câștigului" anexat la corespondența respectivă,**

— **fără însă ca atribuirea acestui premiu să depindă de o comandă de produse oferite spre vânzare de societatea în cauză sau de o comandă de probă,**

normele de competență prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretate în modul următor:

— **o astfel de acțiune în justiție introdusă de consumator intră sub incidența articolului 15 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat cu condiția ca vânzătorul profesionist să se fi angajat din punct de vedere juridic să plătească acest premiu consumatorului;**

— **atunci când această condiție nu este îndeplinită, o astfel de acțiune nu intră sub incidența aceleiași dispoziții din Regulamentul nr. 44/2001 decât în ipoteza în care consumatorul a transmis în mod efectiv o comandă acestui vânzător profesionist.**

Semnături